

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA PELE (P1)

FEBERWARE/MATŠHE 2012

MEMORANTAMO

MEPUTSO: 80

Palomoka ya matlakala a memorantamo ke 6.

KAROLO YA A: TEKATLHALOGANYO**POTŠIŠO YA 1**

- 1.1 1.1.1 - O swanetše go ba le bokgoni.
 - O swanetše go kgona go bea tšhelete ya go tšwetša kgwebo pele.
 - A be le mabokgoni a tshepedišo ya ditšhelete.
 - Kgwebo ya gagwe e kgone go fihlelewa ke bareki.
 - A rekiše tšeo di nyakegago
 (TŠE PEDI fela.) (2)
- 1.1.2 (a) Ba hlohleletšwa ke go hlokega ga dikgonagalo tše dingwe tša go dira tšhelete. (1)
 (b) Ponelepele. (1)
- 1.1.3 (a) Molawana wa dikgwebo tše nnyane. (1)
 (b) Molawana wa tša phadišano. (1)
- 1.1.4 Re bona ba tsenela dikgwebopotlana le ge ba se na bokgoni bja go sepediša kgwebo. (2)
- 1.1.5 - Ga ba na le tšhelete ya go thoma dikgwebo.
 - Ba hloka thuto ya maleba mabapi le kgwebo.
 - Ba tšwa malapeng a go itlhakela.
 - Ga ba itshepe.
 (E TEE fela.) (2)
- 1.1.6 - Lerato go tša kgwebo.
 - Go itšhomela ka bolokologi.
 - Lerato la tšhelete.
 - Go hloka mošomo.
 (E TEE fela.) (2)
- 1.1.7 Go lwantšha tlhokego ya mešomo.
 Go lwantšha bohloki le tlala.
 (E TEE fela.) (2)
- 1.1.8 A lethabo: E thuša go šireletša borakgwebopotlana.
 E thuša go hlola mešomo.
 A manyami: Ga e thekge bafsa gore dikgwebo tša bona di se we.
 (E TEE fela) (2)
- 1.1.9 Bafsa ba boditšhabatšhaba ba emetšwe gabotse lefaseng la mošomo mola ba Afrika-Borwa bona ba hloka mešomo ka bontši. (2)
- 1.1.10 Go bona gore melawana ye e thekga borakgwebo gore ba se we.
 Go kgonthišiša gore melawana ye e thekge borakgebotlana ka mašelang e sego ka polelo fela.
 (E TEE fela.) (2)

- 1.2 1.2.1 (a) Go nwa o otlela (1)
(b) Go bolela ka selefounu o otlela. (1)
- 1.2.2 Magahlanong a mebila/dirobotong/tseleng (2)
- 1.2.3 (a) Ei – go itshola/go tšhoga. (1)
(b) Joo! – go kwa bohloko le go kgopela thušo bathong/go nyama. (1)
- 1.2.4 Ke kgopolo. Ga se batho ka moka bao ba sa hlomphego melao ya tsela. (2)
- 1.2.5 - Go se latele melao ya tsela go kotsi
- Go nwa o otlela go hlola dikotsi
- Go otlela o bolela ka selefounu go hlola dikotsi mebileng.
(E TEE fela) (2)

PALOMOKA YA KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: KAKARETŠO

POTŠIŠO YA 2

Dintlha tše šupa tša tše:

- Mehlare e fetola khapontaoksaete go ba oksitšene.
- E kaonafatša tikologo.
- E ntšha khapontaoksaete yeo e thušago dimela tše dingwe gore di gole.
- E nyanya meetse go tšwa mmung ya oketša moyafalo yeo e oketšago kgonagalo ya go na ga pula.
- E fokotša kgogolego ya mobu.
- Legae la diphoofolo tša go fapana.
- E fa mebele ya rena diminera le dibithamene .
- Bontši bja dihlae tša go fodiša bo tšwa mehlareng.
- E re fa meriti

Go swaya kakaretšo:

Kakaretšo e swanetše go swaiwa ka tsela ye:

- **Kabo ya meputso:**
 - Meputso e 7 go dintlha tše 7 (aba moputso o tee go ntlha e tee)
 - Meputso e 3 go polelo.
 - Palomoka ya meputso: 10
- **Kabo ya meputso go polelo:**
 - Dintlha tše di nepagetšego 1-3: aba moputso o tee (1)
 - Dintlha tše di nepagetšego tše 4–5: aba meputso ye mebedi (2)
 - Dintlha tše di nepagetšego tše 6–7: aba meputso ye meraro (3)

Ela hloko: Karabo e ka tšwelela ka dintlha goba ka mafoko ao a kwalago

- **Sebopego:**

Le ge kakaretšo e tšweleditšwe ka sebopego sa go fošagala, e swanetše gore e swaiwe.

- **Palo ya mantšu:**

- Baswai ba swanetše go kgonthiša palo ya mantšu ao a dirišitšwego.
- O se ke wa fokotša meputso ya balekwa ge ba se ba laetša palo ya mantšu ao a dirišitšwego goba ge palo yeo e laeditšwego e se ya nepagala.
- Ge mantšu a feta palo ye e nyakegago, bala mantšu a mahlano fela ka godimo ga palo yeo gomme o tlogele a mangwe ao a fetilego bogomo.
- Dikakaretšo tše dikopana tšeo di nago le dintlha ka moka tšeo di nyakegago **ga se tša swanela** dikotlo.

PALOMOKA YA KAROLO YA B: 10

KAROLO YA C: THUTAPOLELO LE TŠHOMIŠOPOLELO**POTŠIŠO YA 3**

- 3.1 Senotšididi – moya wa go tonya
Ditšhipese – moya wa go fiša (2)
- 3.2 Mphiwafela. (2)
- 3.3 Go goga šedi ya babadi. (1)
- 3.4 Aowa, theko ya gona e loketšwe ka gare ga theko ya Coke.
Ee, ke mahala ka gore go ngwadilwe bjalo. (2)
- 3.5 - Se lapološa mmele.
- Se fediša phišo.
- Se tloša lenyora.
(E TEE fela.) (1)
- 3.6 Lenyora le a tloga. (2)
[10]

POTŠIŠO 4

- 4.1 Makalo (1)
- 4.2 ntapišitše (1)
- 4.3 E laetša taelo ka bontšing. (1)
- 4.4 Go hloka maikarabelo. (1)
- 4.5 Ruri madimabe a a tswalelwa, fela mo leseng o tla di bona ge a gotše. (1)
- 4.6 - Go selekega
- go ngala
- pefelo
(E TEE fela.) (2)
- 4.7 - Lenyatšo
- go se rate go kgalwa
- go itirela boithatelo
(E TEE fela.) (1)
- 4.8 **Afa o tšea gabotse yena yo?** (2)
[10]

POTŠIŠO YA 5

5.1	5.1.1	Mohumagadi	(1)
	5.1.2	Lefoko le lengwe le le lengwe la go laetša gore meetse ga a na botee le tla amogelwa. Mohlala: Matome o nwele lerothi la meetse	(1)
	5.1.3	A Lerato	(1)
	5.1.4	Hlogo – moetapele. Hlogo – e emela motho ka moka.	(2)
	5.1.5	Eupša	(1)
	5.1.6	Wa gagwe – tswalano.	(2)
	5.1.7	(Marumo) Ke mosatšana.	(2)
	5.1.8	Go eletša motho, gomme a se tšee maele ao.	(2)
	5.1.9	La mogologolo le swerwe ke yena.	(2)
5.2	5.2.1	Eng? O tshwenywa ke eng? Bjang? Ke tla tseba bjang gore ba tlile? (E TEE fela.)	(2)
	5.2.2	Boitsholo	(2)
	5.2.3	Ke lephethi la go se tšee moselana wa –ile.	(1)
	5.2.4	E hlaola leina ka lešala.	(1)

[20]

PALOMOKA YA KAROLO YA C: 40
PALOMOKA YA TLHAHLOBO: 80